

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Václav VLČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 150/2023

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“ anebo „SvInf“), rozhodl o žádosti **Komory daňových poradců České Republiky**, IČO: 44995059, se sídlem Kozí 4, 602 00 Brno, s adresou datové schránky ng6adi3 (dále jen „žadatelka“), ze dne 13. 11. 2023, sp. zn. vide supra (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu s § 8a odst. 1 informačního zákona, ve spojení s čl. 6 odst. 1 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, dále jen „nařízení“) a dále také v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, se projednávaná žádost částečně **odmítá** tak, že v poskytované informaci nebudou obsaženy chráněné osobní údaje fyzických osob.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění (důraz doplněn):

*„Ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, Vás žádáme o poskytnutí informace poskytnutím **neanonymizovaného znění usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Tdo 143/2023, ze dne 29. března 2023. Na této informaci má Komora daňových poradců ČR právní zájem, jelikož z anonymizované verze usnesení vyplývá, že obviněný vykonával či vykonává daňové poradenství. Za účelem ověření skutečnosti, že se jedná o daňového poradce či daňově poradenskou společnost, evidované v Komorou vedeném seznamu, Vás žádáme o poskytnutí plného znění výše uvedeného poskytnutí. Komora daňových poradců ČR, jakožto profesní organizace zřízená zákonem č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR, dohlížející na řádný výkon daňového poradenství, pakliže by byl zjištěn rozpor se zákonnými požadavky na výkon profese daňového poradce, má dle § 7 odst. 2 písm. a) zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR povinnost vyškrtnout ze seznamu daňových poradců daňového poradce, který ztratí bezúhonnost, jakožto jeden z předpokladů pro vykonání kvalifikační zkoušky.***

Požadované informace dle této žádosti zašlete prosím do datové schránky Komory daňových poradců ČR.“

K výroku rozhodnutí:

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon.

Čl. 4 odst. 4 Listiny uvádí následující: „*Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.*“

Čl. 17 odst. 4 pak zní následovně (podtržení doplněno): „*Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.*“

Čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) stanovuje možnosti omezení svobody projevu (tedy v důsledku i práva na informace) následovně (podtržení doplněno): „*Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.*“

Na zákonné úrovni je přístup k informacím upraven právě v informačním zákoně, který upravuje pravidla pro poskytování informací a dále stanovuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „*pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti*“.

Na národní úrovni se zákonnosti zpracování věnuje § 5 a násl. zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů:

„*Správce je oprávněn zpracovávat osobní údaje, pokud je to nezbytné pro splnění:*

- a) povinnosti, která je správci uložena právním předpisem, nebo*
- b) úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen.*“

Podle čl. 4 odst. 1 nařízení se osobními údaji rozumí „*veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby*“.

Podle § 4 odst. 2 nařízení je zpracováním osobních údajů „*jakákoliv operace nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů, který je prováděn pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení*“.

Podle § 65 odst. 1 trestního řádu může do trestního spisu nahlížet obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci, kteří mají „*právo nahlížet do spisů, /.../ činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Totéž právo má zákonný zástupce nebo opatrovník obviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby, jestliže tyto osoby nejsou plně svéprávné nebo je-li jejich svéprávnost omezena. Jiné osoby tak mohou činit se souhlasem předsedy senátu a v přípravném řízení se souhlasem státního zástupce nebo policejního orgánu, jen pokud je toho třeba k uplatnění jejich práv.*“

Trestní řád přitom obsahuje komplexní úpravu přístupu k informacím z trestního řízení. Jelikož samotné soudní rozhodnutí je výjimkou z jinak zpravidla nepřístupné oblasti informací z trestního řízení, pak povinný subjekt vyřizoval projednávanou žádost v rovni informačního zákona při dostatečném zohlednění dalších práv a zákonem chráněných zájmů.

Projednávaná žádost výslovně požadovala poskytnutí předmětného rozhodnutí v nepseudonymizované (neanonymizované) podobě. Povinný subjekt se tak musel zabývat nastalou kolizí práva na informace s právem na ochranu soukromí a osobních údajů. Žadatelka v textu projednávané žádosti argumentovala právním zájmem, pro povinný subjekt je nicméně rozhodující vážení kolidujících práv.

Povinný subjekt dále upozorňuje, že je nutné vnímat také smysl a účel veřejnosti či neveřejnosti soudního řízení. Dílčí neveřejnost soudního řízení je potřeba v dané souvislosti chápat i jako projev ochrany jednotlivých účastníků (popř. stran) řízení před přílišnými zásahy do jejich soukromí. Jak v občanskoprávním, tak i v trestním řízení, jistě dotčené osoby nechtějí, aby se třetí osoby seznamovaly s jejich citlivými údaji ve větší míře, než je nezbytné.

Povinný subjekt, jak je dennodenně zřejmé z praxe (srov. dále), se nebrání poskytování informací o **výsledcích rozhodovací činnosti**, které musejí být zcela jistě pod veřejnou kontrolou. I v případě konečného rozhodnutí se nezveřejňuje jeho text „paušálně“, nýbrž po pečlivém zvážení, které informace mohou být zveřejněny a které nikoliv. Velmi častou skupinou, u níž se možnost zveřejnění pravidelně zvažuje, jsou osobní údaje účastníků řízení.

Povinný subjekt v souladu s respektem k minimálnímu omezení základních lidských práv přistoupil k vážení v kolizi stojících základních práv (veřejných zájmů). Jak uvádí náleží Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16: „*135. Žádným zákonem nelze abstraktně vyloučit ochranu základních práv a svobod, zaručenou ústavním pořádkem. V každém jednotlivém případě střetu ústavně zaručených práv musejí soudy a jiné orgány veřejné moci zvážit význam a intenzitu dotčených práv.*“

V případě projednávané žádosti je na jedné straně jako veřejný zájem svědčící pro neposkytnutí požadované informace ochrana práv a svobod druhých, na druhé straně je chráněnou hodnotou základní právo na informace.

Na základě provedení **testu proporcionality** dospěl povinný subjekt k následujícím závěrům – test vhodnosti je splněn, jelikož zvolený nástroj (částečné odmítnutí projednávané žádosti) dosahuje sledovaného cíle. Test potřebnosti je rovněž splněn – povinný subjekt nemá k dispozici žádný mírnější nástroj, který by právo na informace omezoval v menší míře a který by současně sledovaného cíle dosahoval v potřebném rozsahu a kvalitě, naopak žadatelka má k dispozici možnost podání žádosti o nahlížení do soudního spisu. Test přiměřenosti, tedy vážení v kolizi stojících zájmů, rovněž svědčí ve prospěch závěru o neposkytnutí zákonem chráněných informací. Na druhé straně povinný subjekt neshledal natolik závažný důvod, který by odůvodňoval „prolomení“ ochrany informací z konkrétního soudního řízení. Na základě možnosti nahlížení do spisu se navíc žadatelce nabízí alternativní cesta, jíž je lze daných informací dosáhnout. Povinnému subjektu nicméně nepřísluší hodnotit, jak by mohla být žádost o nahlížení do spisu ze strany odpovědné osoby – předsedy senátu – vyhodnocena. K tomu povinný subjekt dodává, že procesní soudní spis se již nenachází na Nejvyšším soudu, nýbrž na soudu prvního stupně - **Obvodním soudem pro Prahu 9**, kde bylo řízení vedeno pod sp. zn. 3 T 137/2020, k tomu srov. následující odkaz:

https://infosoud.justice.cz/InfoSoud/public/search.do;jsessionid=VHSGX_MD_86-n3H0tRINLylzHWN-Ji4omUk0JbhE.infosoud01?type=spzn&typSoudu=os&krajOrg=VSECHNY_KRAJE&org=OSPHA09&cisloSenatu=3&druhVec=t&bcVec=137&rocnik=2020&spamQuestion=23&agendaNc=CIVIL

Nejvyšší soud nemá v daném případě od subjektů osobních údajů souhlas s předáním jiné osobě a ani nesplňuje další podmínky stanovené čl. 6 odst. 1 nařízení, což poskytuje zákonný důvod pro částečné odmítnutí projednávané žádosti v souladu s § 8a odst. 1 informačního zákona. Nejvyšší soud proto při vydání předkládaného rozhodnutí upřednostnil právo na ochranu osobnosti a osobních údajů účastníků (stran) řízení, popř. třetích osob, podle čl. 10 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) nad právem na informace podle čl. 17 odst. 5 Listiny. Povinný subjekt má přitom za to, že svým rozhodnutím současně nijak výrazně neomezil obsah požadované informace.

S ohledem na výše uvedené povinný subjekt rozhodl výrokem předkládaného rozhodnutí tak, že projednávanou žádost v rozsahu chráněných osobních údajů v souladu s § 8a odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 15 odst. 1 informačního zákona částečně odmítl a k projednávané žádosti poskytuje informace v pseudonymizované podobě, tedy v podobě, v níž jsou rozhodnutí standardně zveřejňována na webu soudu www.nsoud.cz .

Povinný subjekt je tak toho názoru, že omezení práva na informace je plně důvodné i z hlediska naplnění ústavních kautel vyjádřených v čl. 4 odst. 4 Listiny a čl. 17 odst. 4 Listiny, tedy je k omezení přístupu k informacím přistoupeno z legitimních důvodů, pro něž bylo omezení zákonodárcem stanoveno. Povinný subjekt je dále toho názoru, že dostal požadavkům na zvážení v kolizi stojících práv a postupoval ústavně konformním způsobem.

Nejvyšší soud jakožto povinný subjekt musí podle § 20 odst. 4 písm. a) informačního zákona rovněž postupovat v souladu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy dbát o to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Vzhledem k tomu, že povinný subjekt již opakovaně (resp. vždy) v obdobných případech žádostí o poskytnutí chráněných osobních údajů ze soudního řízení vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti, nebyl ani v tomto případě natolik závažný důvod se od ustálené praxe odchýlit.

Poučení: Proti rozhodnutí o odmítnutí projednávané žádosti nebo její části je možné podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání, které se podává Nejvyššímu soudu do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Lhůta pro podání odvolání začíná běžet následující den po doručení. O odvolání rozhoduje Úřad pro ochranu osobních údajů.

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona

Povinný subjekt požadované informace poskytuje formou přílohy. Jelikož bylo projednávanou žádostí požadováno poskytnutí informací v „plné“ podobě (tedy včetně osobních údajů), musel povinný subjekt výrokem rozhodnout o částečném odmítnutí projednávané žádosti (odmítnout žádost v rozsahu osobních údajů). Nejvyšší soud jako povinný subjekt podle informačního zákona zásadně neposkytuje chráněné osobní údaje fyzických osob. Povinný subjekt dodává, že **požadované rozhodnutí je volně dostupné** i v databázi Rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, **na webových stránkách www.nsoud.cz**. Rozhodnutí se zobrazí po zadání spisové značky do formuláře na úvodní stránce webu Nejvyššího soudu.

Pro úplnost povinný subjekt dodává, že na základě vyhledávání v seznamu poradců, který je dostupný na webu <https://www.kdpcr.cz/seznam-danovych-poradcu>, se po zadání jména obviněného v dané věci nezobrazil **žádný výsledek**.

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti v místě, kde jsou poskytovány informace, je možné podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení. Lhůta pro podání stížnosti začíná běžet den po dni doručení. Stížnost se podává Nejvyššímu soudu, který ji k rozhodnutí předloží Úřadu pro ochranu osobních údajů, pokud stížnosti sám zcela nevyhoví.

V Brně dne 28. 11. 2023

L. S.

Mgr. Václav Vlček
vedoucí oddělení styku s veřejností
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona

Příloha: rozhodnutí sp. zn. 3 Tdo 143_2023.pdf